

Wnioski

Nasze wnioski odnosimy tylko do populacji młodych kobiet i mężczyzn ze środowiska wielkomiejskiego, kształcących się w wyższych uczelniach, mieszkających z rodzicami i pochodzących z tzw. zdrowych, poprawnie funkcjonujących psychospołecznie rodzin.

Intensywność picia młodych dorosłych wydaje się być związana z niektórymi właściwościami struktury władzy w rodzinie. Związki te są jednak odmienne dla kobiet i mężczyzn. Stwierdzono większą intensywność picia tych kobiet, których matki przypisują sobie więcej władzy niż tych, których matki przypisują sobie jej mało. Mężczyźni piją tym intensywniej, im mniej władzy w rodzinie ma ojciec. Ponadto – piją oni więcej, jeśli władza przypisywana im przez ojców jest mniejsza.

Zakładając, że różne wymiary życia rodzinnego (np. sprawowanie kontroli) są ważne w kształtowaniu zachowań związanych z piciem alkoholu u młodych dorosłych, rodzice powinni dzielić władzę w następujący sposób: matki mogłyby zmniejszyć nieco zakres swojej władzy, a ojcowie powinni go powiększyć.

Streszczenie

Celem opracowania było poszukiwanie związków między właściwościami struktury rodziny a używaniem alkoholu przez młodych dorosłych. Głównym badanym wymiarem funkcjonowania rodziny była percepcja władzy. Zbadano 124 rodziny z dorosłym nieżonatym/niezamężnym dzieckiem. Posługiwano się zestawem skal z kwestionariusza TY I TWOJA RODZINA opracowanym dla celów większego projektu badawczego. Oto najważniejsze wyniki:

Intensywność picia alkoholu jest mocniej związana z postrzeganą strukturą władzy w rodzinie u młodych mężczyzn niż u kobiet. Intensywność picia wiązała się z władzą spostrzeganą przez rodziców a nie przez dzieci. Szczególnie interesujące jest to, że dorosłe dzieci piją intensywniej, gdy władza jest przypisywana głównie matce oraz mniej intensywnie – gdy spostrzegana władza skupia się w ręku ojca i gdy większa jej ilość przyznawana jest dziecku.

Konkludując – struktura władzy w rodzinie może być związana z intensywnością picia alkoholu przez młodych dorosłych.

Słowa kluczowe: rodzina / władza / picie alkoholu

Irena Jelonkiewicz, Katarzyna Kosińska-Dec

Familial determinants of alcohol drinking among young adults

Summary

The aim of the study was to seek relationships between characteristics of family structure and functioning on the one hand, and on the other - alcoholic beverage consumption by young adults. The main familial dimension studied was the percep-

tion of power. Subjects in the study were 124 intact families with an adult, unmarried child. A number of self-rating scales and questionnaires "You and Your Family" developed for the purpose of this study were used.

The following major findings were obtained: intensity of alcohol drinking was found to be more markedly related to perceived family power structure in young males than in females. Moreover, intensity of alcohol drinking by the adult child was related to family power perception by the parents, and not by the child. Particularly interesting was the fact that alcohol consumption by the adult child tended to be smaller in the families in which power was perceived to be with the father or the child, while in the families ascribing power to the mother, the intensity of alcohol drinking by the child was higher. Concluding, the family power structure may be related to the intensity of alcohol drinking by young males.

Key words: family / power / alcohol drinking

Piśmiennictwo

1. Beavers W.R. (1982). *Healthy, Midrange, and Severely Dysfunctional Families*. w: F. Walsh. Normal Family Processes. New York: The Guilford Press.
2. Dolata R., Mlicki P., Smoręda Z. (1984). *Rodzinne wyznaczniki decentracji interpersonalnej*. Kwartalnik Pedagogiczny, 3, 87-99.
3. Goldenberg I., Goldenberg H. (1987). *Family therapy*. California: Brooks/Cole Publishing Company.
4. Grudziak-Sobczyk, E. (1993). *Alkohol a polska młodzież*. Raport 1992. Wydane przez Pełnomocnika ministra zdrowia i opieki społecznej ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Warszawa.
5. Hinde R.A., Stevenson-Hinde J. (1988). *Relationships within Families*. Oxford: Clarendon Press.
6. Jessor, R. (1983). *Psychosocial perspective on adolescent substance use*. W: I. F. Litt (red.). Adolescent substance abuse. Columbus, vol. 12; 1: 71-84. Ohio, Ross Laboratories.
7. Katz, D., Kahn, R.L. (1979). *Spoleczna psychologia organizacji*. PWN, Warszawa.
8. Kirwil L. (1993). *Zmiany klimatu w rodzinie z dorastającym dzieckiem*. w: Z. Smoleńska (red.) *Badania nad rozwojem w okresie dorastania*. Warszawa: Instytut Psychologii PAN.
9. Mika S. (1981). *Psychologia społeczna*. Warszawa: PWN.
10. Radochoński M. (1984). *Psychoterapia rodzinna w ujęciu systemowym*. Rzeszów.
11. Stepień, E. (1996). *Ocena własnych relacji z rodziną a picie alkoholu przez dorastających*. Alkoholizm i Narkomania. 1/22, 83-96.
12. Tyszka Z. (1976). *Sojologia rodziny*. Warszawa: PWN.
13. Walsh, F. (1982). *Normal family processes*. The Guilford Press, N.Y.
14. Zieliński, R. (1993). *Koncepcja odporności w statystyce*. W: E. Aranowska (red.) *Psychologia matematyczna*, t. V, Uniwersytet Jagielloński, Kraków.
15. Ziemska, M. (1975). *Rodzina a osobowość*. Wiedza Powszechna, Warszawa.